

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/64/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717208170
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8717208170.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingid Kalinákovej v právnej veci manželky X. R., narodenej XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, zastúpenej v konaní splnomocneným zástupcom JUDr. Magdalénou Hamaliarovou, bytom Poprad, Šoltésovej 3474/11, proti manželovi U. R., narodenému XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, v konaní o rozvod manželstva, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 13Pc/9/2017-47 zo dňa 26.09.2018 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Predmetom konania je rozvod manželstva, ktoré bolo uzavreté účastníkmi konania 19.04.1981. Navrhovateľka tvrdila, že manželstvo je trvale rozvrátené, nepredpokladá zlepšenie a ani obnovenie manželského spolužitia. Spoločne s manželom nehospodári, nežije intímny životom a nevedie spoločnú domácnosť. Manžel s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasil. Tvrdil, že nejde o vážnu krízu. Ide o krízu prechodného charakteru a podľa jeho názoru je možné zachrániť manželstvo.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že: „I. Manželstvo účastníkov konania U. R., nar.XX.XX.XXXX v M. a X. R., rodenej L., nar. XX.XX.XXXX v M., uzavreté dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu X. G., vo zväzku 3, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX, rozvádza. II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania“.

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že vzťahy medzi účastníkmi konania sú dlhodobo vážne rozvrátené, nezhody medzi nimi pretrvávajú cca po dobu 20 rokov, pričom dochádzalo k stupňovaniu týchto nezhôd. Vzájomné problémy sa týkali najmä pracovného pôsobenia, ktoré sa potom prenášali aj do súkromného života účastníkov. Z vyjadrení oboch účastníkov vyplynulo, že najmä v poslednom období chýbala medzi nimi komunikácia a problémy vyvrcholili až do tej miery, že v januári 2017 došlo k ukončeniu manželského spolužitia. Odporca v konaní prezentoval svoj postoj tak, že má záujem na udržaní manželstva, i keď aj z jeho výpovedí vyplynulo, že napriek snahám účastníkov konania vyvíjaných počas konania k obnoveniu spolužitia nedošlo. Navrhovateľka jednoznačne prezentovala svoje stanovisko tak, že nechce obnoviť spolužitie,

a to vzhľadom na výrazné odcudzenie účastníkov konania. Vychádzajúc zo zistených skutočností súd dospel k záveru, že rozvrat v manželstve účastníkov konania možno hodnotiť ako trvalý, v dôsledku čoho manželstvo neplní svoj účel a najmä vzhľadom na jednoznačný postoj navrhovateľky nemožno zrejme reálne očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z uvedených dôvodov súd návrhu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Poukázal na ustanovenia § 22, § 23 ods. 1 Zákona o rodine.

Obsah odvolania a vyjadrení

5. Proti rozsudku podal odvolanie manžel, ktorý navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a návrh zamietol. Zotrvával na tom, že manželstvo bolo uzavreté pred 37 rokmi, z manželstva pochádzajú dospelé deti, už sa stali aj starými rodičmi. Došlo k manželskej kríze. Priznáva, že podiel na kríze má on, ako aj manželka, avšak stále trvá na tom, že kríza sa dá prekonať a manželské spolužitie sa dá obnoviť.

6. K odvolaniu sa vyjadrila manželka, ktorá navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukazuje na to, že dôvody, na ktoré poukazuje manžel už boli predmetom konania na súde prvej inštancie a boli ním prejednané.

7. Manžel sa vyjadril k vyjadreniu manželky. Uviedol, že zotrváva na svojom návrhu a manželstvo nepovažuje za vážne a trvalo rozvrátené.

8. Manželka podala vyjadrenie k písomnému vyjadreniu manžela, v ktorom uviedla, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené na základe náležitého zistenia skutočného stavu. Nejde o manželskú krízu. Ide o hlboký rozvrat manželstva. Navrhuje potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Žijú oddelene, nevedú spoločnú domácnosť a manželka nemá záujem na obnovení manželského spolužitia.

9. Súd prvej inštancie dňa 04.02.2019 vydal opravné uznesenie, ktorým opravil písomné vyhotovenie rozsudku č.k. 13Pc/9/2018-47 zo dňa 26.09.2018 tak, že č.k. je správne 13Pc/9/2017-47.

Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm.d/,g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v spojení s opravným uznesením podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľom do uplynutia lehoty pre podanie odvolania, to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre rozvod manželstva účastníkov konania.

13. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver vo vzťahu k zisteniam o podmienkach rozvodu manželstva. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Vo vzťahu k odvolacím námietkam manžela odvolací súd dodáva. Manžel nesúhlasí s návrhom na rozvod manželstva a tvrdí, že manželstvo nie je rozvrátené a ide len o manželskú krízu ktorú je treba prekonať. Poukazuje na dobu trvania manželstva, chyby a podiel oboch za stav manželstva.

15. Súd prvej inštancie pri skúmaní zákonných podmienok rozvodu manželstva prijal záver, že tieto podmienky sú splnené s poukazom na to, že manželia majú problémy vo svojom manželstve už po dobu cca 22 rokov. Manželka odmieta obnovenie spolužitia a od januára 2017 sa nepodarilo manželské spolužitie obnoviť. Tvrdenia manžela o obnove spolužitia sa nepodarilo reálne dosiahnuť, spolužitie sa neobnovilo. Konštatoval, že manželstvo je trvalo a vážne rozvrátené. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak zisťoval, či sú splnené zákonné podmienky pre rozvod manželstva.

16. Podľa § 18 zákona číslo 36 / 2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZoR“) sú manželia si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si žiaľ starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

17. Medzi základné manželské povinnosti vo sfére osobných vzťahov patrí povinnosť manželov: žiť spolu, byť s verní a vzájomne si pomáhať, Žiť spolu znamená teda pre manželov ich obojstrannú vôľu tvoriť ekonomické, biologické a výchovné spoločenstvo. Spoločné žitie predpokladá, že bude na báze dobrovoľnosti vytvorené také spoločenstvo osôb a majetku, ktoré bude schopné naplniť poslanie a účel manželstva. Toto spoločenstvo má plniť úlohy citové, ekonomické, sexuálne a výchovné, pričom je na rozhodnutí manželov samotných, či s týmto cieľom vytvoria aj spoločnú domácnosť, alebo nie. Je prirodzené, že vymenované funkcie rodiny je omnoho jednoduchšie plniť v spoločnej domácnosti. Jej dlhodobá neexistencia vytvára predpoklady pre odcudzenie manželov čo sa môže logicky premietnuť do rozvratu manželstva. Zrušenie alebo opustenie spoločnej domácnosti, ktoré trvá dlhší čas, môže potvrdiť existenciu kvalifikovaného rozvratu manželstva, ktorý je predpokladom rozvodu.

18. Podľa zákona o rodine sú manželia povinní vzájomne si pomáhať. Zakotvenie povinnosti manželov vzájomne si pomáhať nemožno zužovať len na majetkové vzťahy, resp. na vyživovaciu povinnosť. Môže mať aj osobný charakter a je prirodzeným následkom rodinnoprávneho pomeru. Vzájomnú pomoc medzi manželmi nemožno vynucovať súdnou mocou, s výnimkou finančnej pomoci v rámci aplikácie ustanovení o vyživnom.

19. Podľa § 19 ods. 1 o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a o domácnosť. Vychádzajúc zo zákonných ustanovení vyššie citovaných manželia v manželstve sú povinní spravovať sa hlavnými zásadami ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach, jednotlivé práva a povinnosti manželov zahŕňajú v sebe aj vernosť, snahu pomôcť si navzájom ako aj vytváranie zdravého rodinného prostredia.

20. V zmysle § 23 ods. 3 zákona o rodine je súd povinný pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi povinný prihliadnuť na porušenie povinnosti ustanovených v § 18 a v § 19 Zákona o rodine.

21. Jediným hmotnoprávnym dôvodom rozvodu je kvalifikovaný rozvrat manželstva. Manželstvo je dostatočne vážne rozvrátené vtedy, ak už nemôže plniť svoj účel. Jeho účelom je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, Počas svojej existencie plní funkciu sociálnu, ekonomickú, biologickú a výchovnú. Manželstvo možno rozviesť až vtedy, keď sa už žiadna z týchto funkcií v manželstve nerealizuje.

22. V prejednávanej veci je možné prijať záver z vykonaného dokazovania, že manželia spolu nežijú ako manželia a nejde o určitú nevyhnutnú dobu prípadne závažné dôvody. Povinnosť žiť spolu neznamenať totiž, aby manželia nemohli žiť určitú nevyhnutnú dobu oddelene, ak sú preto závažné dôvody. Zmyslom tejto povinnosti je, ale tvoriť trvalé životné spoločenstvo. Manželka odmieta akékoľvek obnovenie manželského spolužitia aj napriek tomu, že manžel má záujem o obnovenie spolužitia. Aj napriek týmto tvrdeným snahám manželka odmieta žiť spolu s manželom a od podania návrhu sa nič nezmenilo na jej postoji. Z výsledkov dokazovania vyplýva tiež, že manželia neplnia svoje povinnosti stanovené zákonom o rodine. Nežijú spoločne, netvorí trvalé životné spoločenstvo. Na vytvorenie a pretrvávanie spoločného zväzku sa vyžaduje dobrovoľnosť. Manželia spolu nežijú ako rodina, spoločne nemajú vôľu tvoriť jeden celok, tráviť spoločne čas, vzájomne si nepomáhajú, nedôverujú. Postoj manžela bol

obnoviť spolužitie, ale žiadne konkrétne konanie nepreukázal v priebehu konania iba deklarovajúcou snahu. Všetky vyššie uvedené zistenia preukazujú, že rozvrat je dostatočne trvalý, nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Spoločné žitie manželov je otázka ich osobného (vrátane intímneho), ale i majetkového spoločenstva, znamená to spoločné zdieľanie radosti i problémov, spoločné trávenie voľného času, spoločné nakladanie s finančnými prostriedkami.

23. Nie je možné, prostredníctvom rodinného práva, aby sa zabezpečila kvalita a trvalosť spolužitia manželov. V prejednávanej veci je zrejmé, že vzťah manželov sa rozpadol a hlavným dôvodom rozpadu sú dlhodobé pretrvávajúce nezhody, neochota manželky zotrvať v manželstve, strata jej citovej náklonnosti k manželovi. Možno konštatovať, že ide o nedostatok zodpovednosti oboch manželov zvládnuť problémy v rodine a zvládnuť svoju úlohu v manželstve. Manželka odmieta tolerovať správanie manžela v vzťahu k nej ako manželke a žene.

24. Vzhľadom na tvrdenia oboch manželov a závery plynúce z ich výsluchov je možné konštatovať, že nedochádza k vytváraniu zdravého rodinného prostredia.

25. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody aj odvolací súd aj napriek nesúhlasu manžela s rozvodom manželstva ako aj na jeho tvrdenia o snahe zachrániť manželstvo dospel k záveru, že manželstvo je trvalo a vážne rozvrátené a neplní žiadnu zo svojich spoločenských funkcií. Ide o kvalifikovaný rozvrat vzťahov medzi manželmi a manželka si neplnia svoje povinnosti uvedené v § 18 a 19 Zákona o rodine. Odvolací súd mal za to, že v tejto veci nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, čo znamená, že bolo preukázané definitívne ukončenie spoločného žitia manželov bez nádeje na zmierenie. Pokiaľ ide o príčiny rozvratu manželstva, tieto boli správne súdom prvej inštancie zistené.

26. Odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok z vyššie uvedených dôvodov vrátane správneho výroku o trovách konania postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. v spojení s opravným uznesením.

27. O trovách konania odvolacieho súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 52 CMP.

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).